

Programma van Toetsing en Afsluiting

VWO 5

2023 - 2024

Geachte ouders, beste leerlingen,

Voor je ligt het PTA-boekje. Het PTA is het Programma van Toetsing en Afsluiting. In dit boekje kun je per vak terugvinden welke toetsen meetellen voor het Schoolexamen (SE). Het cijfer op je diploma bestaat voor de helft uit je SE-cijfer, de andere helft behaal je tijdens het Centraal Examen (CE).

Een aantal vakken heeft geen Centraal Eindexamen en zijn de zogenaamde afsluitvakken. De schoolexamencijfers die je daarvoor haalt, komen dus direct op je examen-cijferlijst. Het zijn dus belangrijke toetsen. De afsluitvakken zijn in dit overzicht **vet** gedrukt.

Dit PTA-boekje bevat de volgende onderdelen:

Hoofdstuk 1; Overzicht van alle vakken met een PTA.

Hoofdstuk 2; De PTA's per vak.

Hoofdstuk 3; Examenreglement.

Neem dit boekje goed door. Wij verwachten dat je de PTA's en de spelregels die daarbij horen kent en dat je je daar aan houdt! Mocht je vragen hebben over het PTA van een bepaald vak, neem dan contact op met je vakdocent. Die kan het je precies uitleggen. Mocht je vragen hebben over het examenreglement, neem dan contact op met je mentor of je teamleider.

Wij wensen je veel succes dit schooljaar!

Met vriendelijke groet,

De schoolleiding van het Erasmus College

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Overzicht van alle vakken met een PTA

Hoofdstuk 2: PTA's per vak

Hoofdstuk 3: Examenreglement

Hoofdstuk 1: Overzicht van alle vakken met een PTA

Overzicht PTA per leerlaag

vak	3M	4M	4H	5H	4V	5V	6V
AK	JA	JA	JA	JA		JA	JA
BE				JA		JA	JA
BI		JA		JA			JA
BS			JA	JA	JA	JA	JA
CKV	JA		JA		JA	JA	
DU		JA		JA			JA
EC	JA	JA	JA	JA		JA	JA
EN		JA		JA		JA	JA
FA	JA	JA		JA			JA
GLTC						JA	
GR					JA	JA	JA
GS		JA	JA	JA		JA	JA
HA				JA			JA
BHa		JA					
KVh	JA						
KVm	JA						
KVt	JA						
LA					JA	JA	JA
LO	JA	JA	JA	JA	JA	JA	JA
LO2	JA	JA					
LOB	JA	JA	JA	JA	JA	JA	JA
MA/WO	JA	JA	JA		JA	JA	
MU			JA	JA	JA	JA	JA
MW/MK		JA		JA			JA
NA	JA	JA	JA	JA	JA	JA	JA
NE		JA		JA		JA	JA
PWS			JA	JA		JA	JA
RE		JA		JA			
SK		JA		JA			JA
TE				JA			JA
BTe		JA					
WA				JA		JA	JA
WC							JA
WB				JA		JA	JA
WD						JA	JA
WI	JA	JA					

Hoofdstuk 2: PTA's per vak

Programma van Toetsing en Afsluiting

Inleiding

Vak	Aardrijkskunde	Auteur	Carol van Westerlaak
Leerlaag	VWO 5	Schooljaar	2023/2024

PTA Voorgaande schooljaren

<i>Alreeds getoetste eindtermen</i>	<i>Weging</i>
N.v.t.	

PTA Periode II

<i>Leerstof</i>	<i>Eindterm</i>	<i>PTA code</i>	<i>Rap code</i>	<i>Tijd</i>	<i>Her</i>	<i>Weging</i>
PO: Werkstuk in tweetallen over de multiculturele samenleving in Zoetermeer	A2, E2	HD1	BP2	40 uur pp	Nee	0

Toelichting; Toelichting; Het PO is een handelingsdeel voor het eindexamen: het moet voldoende zijn afgerond om aan het eindexamen Aardrijkskunde deel te nemen, maar het cijfer telt niet mee voor het SE-cijfer. Het cijfer dat aan het werkstuk wordt gegeven is wel proefwerkcijfer voor V5 voor periode 2. Inleveren fysiek en digitaal, 5 februari 2024, uiterlijk 12.00 uur. Indien de leerling het werkstuk in eerste instantie niet voldoende heeft gemaakt, moet het verbeterd worden. Voor het proefwerkcijfer kan dan niet hoger dan een zes worden gehaald.

Totale weging
Totaal **100%**

Op basis van de omschrijving in de kolom leerstof moet de leerling zich kunnen voorbereiden op de toets. We onderscheiden vijf toetsvormen. ST; Schriftelijke Toets. SP; Spreekvaardigheidstoets. LU; Luistervaardigheidstoets. PO; Praktische Opdracht. De weging wordt aangeduid in een heel cijfer.

Programma van Toetsing en Afsluiting

Inleiding

Vak	Bedrijfseconomie	Auteur	CMU/VOG/HOU
Leerlaag	5 VWO	Schooljaar	2023-2024

PTA Periode II

<i>Leerstof</i>	<i>Eindterm</i>	<i>PTA code</i>	<i>Rap code</i>	<i>Tijd</i>	<i>Her</i>	<i>Weging</i>
Praktische opdracht	H	PO1	BP1		nee	5

Toelichting;

Praktische opdracht periode 2 inleverdatum maandag 11 maart 2024 12.00 uur.

PTA Periode III

<i>Leerstof</i>	<i>Eindterm</i>	<i>PTA code</i>	<i>Rap code</i>	<i>Tijd</i>	<i>Her</i>	<i>Weging</i>
Besloten Vennootschap	D1, C1, C2, F2	ST1	CT1	90	ja	15

Deel van het SE: 20

Op basis van de omschrijving in de kolom leerstof moet de leerling zich kunnen voorbereiden op de toets.
We onderscheiden vijf toetsvormen. ST; Schriftelijke Toets. SP; Spreekvaardigheidstoets. LU; Luistervaardigheidstoets. PO; Praktische Opdracht, HD: Handelingsdeel. De weging wordt aangeduid in een heel cijfer.

Inleiding

Vak BSM Auteur RBR

Leerlaag Vwo 5 Schooljaar 2023-2024

PTA Voorgaande schooljaren

Alreeds getoetste eindtermen	Weging
Zie pta V4 2022 - 2023	54

PTA Periode I/II/III

Toetsen	Eindterm	PTA code	Rap code	Tijd	Her	Weging
Toets 4: Theorie boek en ehbso en bandageren, theorie praktijk.		ST4		80	ja	4
Toets 5: Stencilpakket kinesiologie en bewegingsanalyse en theorie praktijk (klimmen0, theorie voeding en sportdranken.		ST5		100	ja	4

Toelichting: ST 4 vindt plaats in de les in januari (dubbel uur)
ST 5 vindt plaats in testweek 3 (jun)

PTA Periode I/II/III

Praktische opdrachten	Eindterm	PTA code	Rap code	Tijd	Her	Weging
Bewegen:						
Klimmen	3	PO4		160	nee	2
Gemiddelde Dans en steps	6	PO6		160	nee	
Bewegen en Regelen:						
Warming-up	10	PO11		25	nee	
Lesdeel	8 + 9	PO12		25	nee	
Demonstratie open huis	11	PO15		240	nee	5
Bewegen en Gezondheid						
Kinesiologie (verslag en presentatie)	12	PO13		240	nee	5

Toelichting; Weging van 3 bij dans is al meegenomen in PTA 4 vwo van 2022-2023.
Weging van 5 voor warming-up en 5 voor lesdeel staan al in PTA 4 vwo van 2022-2023.

PTA Periode I/II/III

Handelingsdelen	Eindterm	PTA code	Rap code	Tijd	Her	Weging
Duurloop (5 km, city-pier-city)	5	HD1		30	nee	O/V
Golf	7	HD5		160	nee	O/V
Wedstrijdverslag	7	HD6		120	nee	O/V
Squash	7	HD7		160	nee	O/V

Programma van Toetsing en Afsluiting

Toelichting; . Een handelingsdeel moet met een voldoende worden afgesloten.
Een leerling die door een blessure onderdelen mist moet dat in 6 vwo inhalen.
Gehele programma is afhankelijk van het weer en in een enkel geval de groepsgrootte. Er kunnen zodoende verschuivingen plaatsvinden in het schema.

Totaal **74%**

Op basis van de omschrijving in de kolom leerstof moet de leerling zich kunnen voorbereiden op de toets.

We onderscheiden vier toetsvormen. ST; Schriftelijke Toets. SP; Spreekvaardigheidstoets. LU; Luistervaardigheidstoets. PO; Praktische Opdracht. De weging wordt aangeduid in een heel cijfer.

Programma van Toetsing en Afsluiting

Inleiding

Vak	CKV	Auteur	Sanne Kwak
Leerlaag	VWO 5	Schooljaar	2023/2024

PTA Voorgaande schooljaren

Alreeds getoetste eindtermen	Weging
CKV 4 VWO Eindtermen A, B, C, D	60

PTA Periode II

Leerstof	Eindterm	PTA code	Rap code	Tijd	Her	Weging
Theoretisch onderzoek op gebied van Kunst en Cultuur. Onderwerp naar keuze binnen de 7 kunstdisciplines	C	PO1		1040	nee	20
Presentatie onderzoek	C, D	PO2		200	nee	20

Toelichting;	PO1 Inleverdatum uiterlijk 18-12-2023, 12u. PO2 Inleverdatum uiterlijk 15-01-2024, 12u.
--------------	--

PTA Periode III

Leerstof	Eindterm	PTA code	Rap code	Tijd	Her	Weging
Geen CKV						

Totale weging **100**

Op basis van de omschrijving in de kolom leerstof moet de leerling zich kunnen voorbereiden op de toets. We onderscheiden vijf toetsvormen. ST; Schriftelijke Toets. SP; Spreekvaardigheidstoets. LU; Luistervaardigheidstoets. PO; Praktische Opdracht. De weging wordt aangeduid in een heel cijfer waarbij het totaal (over meerdere jaren) uitkomt op 100.

Programma van Toetsing en Afsluiting

Inleiding

Vak Economie Auteur
CMU/KRA/AKN

Leerlaag 5 VWO Schooljaar 2023-2024

PTA Periode III

Leerstof	Eindterm	PTA code	Rap code	Tijd	Her	Weging
Schaarste geld en handel, Vraag en aanbod, Markt en overheid en speltheorie	A/B/D/F	ST1	CT1	90	ja	15
Praktische opdracht	K	PO1	CP1		nee	5

Toelichting;	Praktische opdracht periode 3 inleverdatum op maandag 27 mei 2024, om 12 uur
--------------	--

Totaal 20

Op basis van de omschrijving in de kolom leerstof moet de leerling zich kunnen voorbereiden op de toets.
We onderscheiden vijf toetsvormen. ST; Schriftelijke Toets. SP; Spreekvaardigheidstoets. LU; Luistervaardigheidstoets. PO; Praktische Opdracht, HD handelingsdeel. De weging wordt aangeduid in een heel cijfer waarbij het totaal (over meerdere jaren) uitkomt op 100.

Programma van Toetsing en Afsluiting

Inleiding

Vak	Engels	Auteur	Lucy Land
Leerlaag	5VWO	Schooljaar	2023/2024

PTA Voorgaande schooljaren

<i>Alreeds getoetste eindtermen</i>	<i>Weging</i>

PTA Periode III

<i>Leerstof</i>	<i>Eindterm</i>	<i>PTA code</i>	<i>Rap code</i>	<i>Tijd</i>	<i>Her</i>	<i>Weging</i>
Rhyme and Reason chapter 1,2,4,6,7	E (lit)	ST1	CT1	90	ja	10

Toelichting;	
--------------	--

Totale weging
Totaal **10**

*Op basis van de omschrijving in de kolom leerstof moet de leerling zich kunnen voorbereiden op de toets.
We onderscheiden vijf toetsvormen. ST; Schriftelijke Toets. SP; Spreekvaardigheidstoets. LU; Luistervaardigheidstoets. PO; Praktische Opdracht; Handelingsdeel. HA. De weging wordt aangeduid in een heel cijfer of O-V-G bij een handelingsdeel.*

Programma van Toetsing en Afsluiting

Inleiding

Vak	GLTC	Auteur	Heleen van den Idsert
Leerlaag	VWO 5	Schooljaar	2023-2024

PTA Voorgaande schooljaren

<i>Alreeds getoetste eindtermen</i>	<i>Weging</i>
ABCDE: Stedenopdracht: Architectuur, beeldende kunst (weegt 16,5x)	66
ABCDE: Receptie, inclusief kunstbeschouwing (weegt 16,5x)	
ABCDE: Tragedie: verhalengoed, drama, inclusief 45 pag vertaalde tekst (weegt 33x)	

PTA Periode I

<i>Leerstof</i>	<i>Eindterm</i>	<i>PTA code</i>	<i>Rap code</i>	<i>Tijd</i>	<i>Her</i>	<i>Weging</i>
Geschiedenis	ABCDE	nvt*	A PO	nvt	nee	17

Toelichting;	Uiterlijke inleverdatum is maandag: 13 november, 12u.
--------------	---

PTA Periode II

<i>Leerstof</i>	<i>Eindterm</i>	<i>PTA code</i>	<i>Rap code</i>	<i>Tijd</i>	<i>Her</i>	<i>Weging</i>
Filosofie	ABCDE	nvt*	B PO	nvt	nee	17

Toelichting;	Uiterlijke inleverdatum is maandag: 29 januari, 12u.
--------------	--

Toelichting algemeen;

*Bovenstaande weging is alleen van toepassing bij overstappen van GLTC naar CKV, er is dus geen PTA-code bij GLTC en/of Latijn en/of Grieks.

Docent GLTC noteert cijfers behaald bij GLTC als **PO**-cijfer bij Latijn en/of Grieks.

Voor overstap naar CKV: de **PO**-cijfers hierboven uit 4V en 5V maken een gemiddeld cijfer volgens bovenstaande weging. Dit cijfer wordt overgenomen bij CKV.

Weging 4V   **66**
 Weging 5V   **34**

Op basis van de omschrijving in de kolom leerstof moet de leerling zich kunnen voorbereiden op de toets.

We onderscheiden vier toetsvormen. ST; Schriftelijke Toets. SP; Spreekvaardigheidstoets. LU; Luistervaardigheidstoets. PO; Praktische Opdracht. De weging wordt aangeduid in een heel cijfer.

Programma van Toetsing en Afsluiting

Inleiding

Vak	Griekse Taal en Cultuur ¹	Auteur	Heleen van den Idsert
Leerlaag	VWO 5	Schooljaar	2023-2024

PTA Voorgaande schooljaren

Alreeds getoetste eindtermen	Weging
<i>n.v.t.: geen PTA in voorgaande schooljaren</i>	

PTA Periode III

Leerstof	Eindterm	PTA code	Rap code	Tijd	Her	Weging
Tekstverklaren. Selectie uit H 1 t/m 10 uit Pallas 3.	ABCDE	ST1	CT1	90	Ja	25

Toelichting;	Selectie wordt kort na meivakantie bekend gemaakt.
--------------	--

Weging 5V   **25**
Weging 6V   **75**

*Op basis van de omschrijving in de kolom leerstof moet de leerling zich kunnen voorbereiden op de toets.
We onderscheiden vijf toetsvormen. ST; Schriftelijke Toets. SP; Spreekvaardigheidstoets. LU; Luistervaardigheidstoets. PO; Praktische Opdracht. De weging wordt aangeduid in een heel cijfer.*

¹ Zie deze [Link SLO](#) voor informatie over eindtermen en domeinen bij Latijnse en Griekse Taal en Cultuur

Programma van Toetsing en Afsluiting

Inleiding

Vak	Geschiedenis	Auteur	OMS
Leerlaag	5 vwo	Schooljaar	2023 – 2024

PTA Voorgaande schooljaren

Weging

Eén thema en Domein D (afgerond als handelingsdeel) HD1 Presentaties HD2 Excursie Prodemos ST1 Test Rechtstaat en democratie	0
---	---

PTA Periode I

Leerstof	Eindterm	PTA code	Rap code	Tijd	Her	Weging
SE HC Steden en burgers in de Lage Landen 1050 – 1700 + relevante Ka's TV 4 - TV 6	A, B	ST2	AT1	90	Ja	5

Toelichting;

PTA Periode II

Leerstof	Eindterm	PTA code	Rap code	Tijd	Her	Weging
PO 'Ons koloniale verleden' (Thema 2)	C	PO1	BP1	-	Nee	3
PW TV 8, 9 en 10	A	ST3	BP2	45	Nee	2
Excursie scheepvaartmuseum (Thema 3)	C	HD3	-	-	-	V
SE De Verlichting 1650 – 1900) + TV 5 – TV 8	A, B	ST4	BT1	90	Ja	5

Toelichting;

PO1/BP1 Tussentijds feedbackmoment (facultatief) op dinsdag di 23 januari. Inleverdatum maandag 12 februari 2024, 12u. ST3/BP2 vindt plaats in week 12, 13 of 14
HD3 vindt plaats in november 2023. Verplichte deelname (handelingsdeel). Bij absentie wordt een vervangende opdracht aangeboden door de docent.

PTA Periode III

Leerstof	Eindterm	PTA code	Rap code	Tijd	Her	Weging
SE Het Midden-Oosten (Thema 4 en 5 wereldreligies en Midden-Oosten)	C	ST5	CT1	90	Ja	5

Toelichting;

Totale weging **20**
Deel vh SE **20%**

Op basis van de omschrijving in de kolom leerstof moet de leerling zich kunnen voorbereiden op de toets.
We onderscheiden vijf toetsvormen. ST; Schriftelijke Toets. SP; Spreekvaardigheidstoets. LU; Luistervaardigheidstoets. PO; Praktische Opdracht. De weging wordt aangeduid in een heel cijfer.

Programma van Toetsing en Afsluiting

Inleiding

Vak	Latijnse Taal en Cultuur ¹	Auteur	Heleen van den Idsert
Leerlaag	VWO 5	Schooljaar	2023-2024

PTA Voorgaande schooljaren

<i>Alreeds getoetste eindtermen</i>	<i>Weging</i>
<i>n.v.t.: geen PTA in voorgaande schooljaren</i>	

PTA Periode III

<i>Leerstof</i>	<i>Eindterm</i>	<i>PTA code</i>	<i>Rap code</i>	<i>Tijd</i>	<i>Her</i>	<i>Weging</i>
Tekstverklaring. Selectie uit: middeleeuws, Erasmus, Caesar, Ovidius, Plinius, Catullus, Horatius, Cicero, Livius, Seneca, Tacitus.	ABCDE	ST1	CT1	90	Ja	25

Toelichting;	Selectie wordt kort na meivakantie bekend gemaakt.
--------------	--

Totaal in 5V **25**
Totaal in 6V **75**

Op basis van de omschrijving in de kolom leerstof moet de leerling zich kunnen voorbereiden op de toets. We onderscheiden vijf toetsvormen. ST; Schriftelijke Toets. SP; Spreekvaardigheidstoets. LU; Luistervaardigheidstoets. PO; Praktische Opdracht. De weging wordt aangeduid in een heel cijfer.

¹ Zie deze [Link SLO](#) voor informatie over eindtermen en domeinen bij Latijnse en Griekse Taal en Cultuur

Programma van Toetsing en Afsluiting

Inleiding

Vak L.O. Auteur VNK

Leerlaag VWO 5 Schooljaar 2023-2024

PTA Periode I/II/III

Praktische vaardigheden	Eindterm	PTA code	Rap code	Tijd	Her	Weging
Bewegen	A,B	PO		1710	nee	
Bewegen en Regelen: (organiseren activiteit, spel leiden)	A,B,C	PO		450	nee	
Bewegen en Samenleving Sport oriëntatie:	A,B,E	PO		450	nee	
Bewegen en Gezondheid:	A,B,D	PO		180	nee	

Toelichting;
Onderdelen kunnen door externe omstandigheden ook plaatsvinden in een andere periode.
Onderdelen bij sport oriëntatie kunnen wijzigen ivm sport aanbod.

Het vak L.O. dient minstens met een voldoende te zijn afgesloten

Het uiteindelijke rapportcijfer is gebaseerd op:

- Praktische vaardigheden
- inzet en hulpvaardigheid
- Geboekte leerwinst op niveau van de individuele leerling
- Bewegen en regelen.

Indien een leerling niet voldaan heeft aan de door de sectie L.O gestelde normen wordt hem/haar aan het einde van het schooljaar een taak opgelegd, waardoor het jaar alsnog met een voldoende kan worden afgesloten.

Op basis van de omschrijving in de kolom leerstof moet de leerling zich kunnen voorbereiden op de toets.

We onderscheiden vier toetsvormen. ST; Schriftelijke Toets. SP; Spreekvaardigheidstoets. LU; Luistervaardigheidstoets. PO; Praktische Opdracht. De weging wordt aangeduid in een heel cijfer.

Programma van Toetsing en Afsluiting

Inleiding

Vak	LOB	Auteur	BKE/HOU
Leerlaag	5 vwo	Schooljaar	2023/2024

PTA

Leerstof	Eindterm	PTA code	Rap code	Tijd	Her	Weging
Bijwonen lessen LOB en workshops Opdrachten maken en inleveren		HD1				O/V
Bezoek tenminste twee keer een open dag aan hogeschool of universiteit of ga proefstuderen of meelopen. Verslag inleveren in magistermap. Bij het verslag een bewijs van deelname toevoegen. Inleverdata 18 december 12:00u en 10 juni 12:00u.		HD2				O/V

Toelichting:

HD1: de lessen dienen bijgewoond te worden. Indien een leerling absent is, moet de les ingehaald worden bij een andere groep.

HD2: Inleverdata **18 december** en **10 juni 12:00u**. Als er niet meegelopen of proef gestudeerd is, dan moet er een verslag van een oriëntatie naar een hbo/wo-opleiding ingeleverd worden.

Indien gewenst kan de hbo/wo markt op **27 september** op het Erasmus tussen 18.00 - 21.00 uur of de presentaties van het hbo/wo op **7 februari** op het Alfrink tussen 18.00 – 21.00 uur bijgewoond worden.

Als een leerling aan het begin van testweek 3 **niet** heeft voldaan aan de eisen voor het vak LOB, is er een inhaaldag op **27 juni**.

Totale weging   **0**
Totaal   **0**

Op basis van de omschrijving in de kolom leerstof moet de leerling zich kunnen voorbereiden op de toets. We onderscheiden vijf toetsvormen. ST; Schriftelijke Toets. SP; Spreekvaardigheidstoets. LU; Luistervaardigheidstoets. PO; Praktische Opdracht; Handelingsdeel. HA. De weging wordt aangeduid in een heel cijfer of O-V-G bij een handelingsdeel.

Programma van Toetsing en Afsluiting

Inleiding

Vak	Maatschappijleer/WO	Auteurs	L.D. Koevoets & L.Willeboordse
Leerlaag	5 vwo	Schooljaar	2023 -2024

PTA Voorgaande schooljaren

<i>Alreeds getoetste eindtermen</i>	<i>Weging</i>
Parlementaire democratie en rechtsstaat reeds in 4 vwo getoetst (A,B en C)	33

PTA Periode I

<i>Leerstof</i>	<i>Eindterm</i>	<i>PTA code</i>	<i>Rap code</i>	<i>Tijd</i>	<i>Her</i>	<i>Weging</i>
Hoofdstuk 3: Verzorgingsstaat	D	ST2	AT1	45	ja	10

--	--

PTA Periode II

<i>Leerstof</i>	<i>Eindterm</i>	<i>PTA code</i>	<i>Rap code</i>	<i>Tijd</i>	<i>Her</i>	<i>Weging</i>
Schrijfpdracht pluriforme samenleving	A & E	PO2	BP1	45	ja	22
Hoofdstuk 4: Pluriforme samenleving	E	ST3	BT1	45	ja	10

Toelichting;	
--------------	--

PTA Periode III

<i>Leerstof</i>	<i>Eindterm</i>	<i>PTA code</i>	<i>Rap code</i>	<i>Tijd</i>	<i>Her</i>	<i>Weging</i>
Presenteren en debatteren* Verslag van debat	A,B,C,D,E	PO3	CP1	45	nee	25

Toelichting; *volgens instructie modellen	
---	--

Het vak ma wordt in 5 vwo afgesloten.

Totale weging **67**
Totaal **67 van 100**

Op basis van de omschrijving in de kolom leerstof moet de leerling zich kunnen voorbereiden op de toets.

We onderscheiden vier toetsvormen. ST; Schriftelijke Toets. SP; Spreekvaardigheidstoets. LU; Luistervaardigheidstoets. PO; Praktische Opdracht. De weging wordt aangeduid in een heel cijfer.

Inleiding

Vak	Muziek	Auteur	G.J.M. Greven
Leerlaag	VWO 5	Schooljaar	2023-2024

PTA Voorgaande schooljaren

<i>Alreeds getoetste eindtermen</i>	<i>Weging</i>
ST, SP en PO	28/100

PTA Periode II

<i>Leerstof</i>	<i>Eindterm</i>	<i>PTA code</i>	<i>Rap code</i>	<i>Tijd</i>	<i>Her</i>	<i>Weging</i>
PO Koorzang Kerstviering	B1	PO1	BP1	n.v.t.	nee	3
PO Concert	B1	PO2	BP2	n.v.t.	nee	11

Toelichting;	<p>PO1: de PO bestaat uit deelname (repetities en concerten) aan het koor bij de Kerstviering (Week 13)</p> <p>PO2: de PO bestaat uit het uitvoeren van 2 stukken op het eigen instrument (vocaal en/of instrumentaal) van maximaal 5 min* elk. Er moet bij minstens één van de stukken in groepsverband (vanaf 3 personen) gemusiceerd worden en de werken moeten komen uit 2 verschillende periodes van de muziekgeschiedenis. Het concert is Week 18; 19.00-22.00 (zie instructie ELO) * bij klassiek/symfonische rock/jazz in overleg met de docent</p>
--------------	---

PTA Periode III

<i>Leerstof</i>	<i>Eindterm</i>	<i>PTA code</i>	<i>Rap code</i>	<i>Tijd</i>	<i>Her</i>	<i>Weging</i>
ST Muziekgeschiedenis ME tot Nu	A3	ST1	CT1	90	ja	6
PO Componeren	B2	PO3	CP1	n.v.t.	nee	11

Toelichting;	<p>PO3: de PO bestaat uit het componeren en opnemen van een lied uit de periode 'Romantiek' Deze PO is een groepsopdracht voor twee. (zie instructie ELO) Inleverdatum: Maandag 8 april 12.00uur</p> <p>ST: Het tentamen bestaat uit vragen die betrekking hebben op geluidsfragmenten waarin geantwoord moet worden met gebruik van technische termen. TW3</p>
--------------	---

Totale weging **59/100**

Op basis van de omschrijving in de kolom leerstof moet de leerling zich kunnen voorbereiden op de toets.
We onderscheiden vier toets-vormen. ST; Schriftelijke Toets. SP; Spreekvaardigheidstoets. LU; Luistervaardigheidstoets. PO; Praktische Opdracht. De weging wordt aangeduid in een heel cijfer.

Programma van Toetsing en Afsluiting

Inleiding

Vak	natuurkunde	Auteurs	FRN en PRI
Leerlaag	vwo-5	Schooljaar	2023/2024

PTA Voorgaande schooljaren

<i>Alreeds getoetste eindtermen</i>	<i>Weging</i>
PO1 Stofeigenschappen (A, E1, I1)	5

PTA Periode I

<i>Leerstof</i>	<i>Eindterm</i>	<i>PTA code</i>	<i>Rap code</i>	<i>Tijd</i>	<i>Her</i>	<i>Weging</i>

PTA Periode II

<i>Leerstof</i>	<i>Eindterm</i>	<i>PTA code</i>	<i>Rap code</i>	<i>Tijd</i>	<i>Her</i>	<i>Weging</i>
H9 Trillingen en golven H10 Elektromagnetisme	A, B1,E2	ST1	BT1	90	ja	15
Elektromagnetisme <i>Inleveren uiterlijk maandag 12 feb 12.00 uur 's middags</i>	A, I	PO2	BPO1	nvt	nee	6

PTA Periode III

<i>Leerstof</i>	<i>Eindterm</i>	<i>PTA code</i>	<i>Rap code</i>	<i>Tijd</i>	<i>Her</i>	<i>Weging</i>
Videometen <i>Inleverdatum uiterlijk maandag 27 mei 12.00 uur 's middags</i>	A, E2, I	PO3	CPO1	nvt	nee	9
Katern 4 Relativiteit	A, F2	ST2	CT1	45	ja	5

Totaal: 40

Op basis van de omschrijving in de kolom leerstof moet de leerling zich kunnen voorbereiden op de toets.

We onderscheiden vier toetsvormen. ST; Schriftelijke Toets. SP; Spreekvaardigheidstoets. LU; Luistervaardigheidstoets. PO; Praktische Opdracht. De weging wordt aangeduid in een heel cijfer.

Inleiding

Vak	Nederlands	Auteur	Kroezen
Leerlaag	V5	Schooljaar	2023 – 2024

PTA Voorgaande schooljaren

<i>Alreeds getoetste eindtermen</i>	<i>Weging</i>
Geen	

PTA Periode I

<i>Leerstof</i>	<i>Eindterm</i>	<i>PTA code</i>	<i>Rap code</i>	<i>Tijd</i>	<i>Her</i>	<i>Weging</i>
Formulieren, spelling, woordenschat	AC	ST1	AT1	90	Ja	10
Vorbereidingsstof: <ul style="list-style-type: none"> - Cursus 5 Woordenschat (alle paragrafen) - Cursus 7 Formulieren (§ 12 t/m 14) - Cursus 8 Spelling (alle paragrafen) 						

PTA Periode II

<i>Leerstof</i>	<i>Eindterm</i>	<i>PTA code</i>	<i>Rap code</i>	<i>Tijd</i>	<i>Her</i>	<i>Weging</i>
Leesvaardigheid en argumentatieve vaardigheden	A, D	ST2	BT1	90	Ja	10
Vorbereidingsstof <ul style="list-style-type: none"> - Cursus Basis (§ 1 t/m 8) - Cursus Lezen (alle paragrafen) - Cursus Argumenteren (alle paragrafen) 						

Totale weging **20**
Totaal **20%**

Op basis van de omschrijving in de kolom leerstof moet de leerling zich kunnen voorbereiden op de toets. We onderscheiden vijf toetsvormen. ST; Schriftelijke Toets. SP; Spreekvaardigheidstoets. LU; Luistervaardigheidstoets. PO; Praktische Opdracht. HD; Handelingsdeel. De weging wordt aangeduid in een heel cijfer.

Programma van Toetsing en Afsluiting

Inleiding

Vak Profielwerkstuk

Auteur T. van Wingen

Leerlaag H4/V5

Schooljaar 2023-2024

Het profielwerkstuk (PWS) maakt, samen met de vakken Maatschappijleer en CKV, deel uit van het combinatiecijfer.

De definitieve versie van het PWS dient in het eerste semester van schooljaar 24-25 te worden ingeleverd. De exacte datum wordt uiterlijk in week 0 van schooljaar 24-25 bekend gemaakt.

PTA Periode III

<i>Leerstof</i>	<i>Eindterm</i>	<i>PTA code</i>	<i>Rap code</i>	<i>Tijd</i>	<i>Her</i>	<i>Weging</i>
inleveren formulier PWS met mogelijk onderwerp bij dhr. Van Wingen	Deadline: maandag 15 april, om 12u. (week 24)					
bespreken voortgang met begeleidend docent	Deadline uiterlijk maandag 3 juni, 12 uur (week 28) ¹					
Toelichting;	¹ Indien er in voorgaande periode onvoldoende voortgang is geconstateerd, dient de leerling na testweek 3 op school aan zijn PWS te komen werken.					

Op basis van de omschrijving in de kolom leerstof moet de leerling zich kunnen voorbereiden op de toets.

We onderscheiden vijf toetsvormen. ST; Schriftelijke Toets. SP; Spreekvaardigheidstoets. LU; Luistervaardigheidstoets. PO; Praktische Opdracht, HD handelingsdeel. De weging wordt aangeduid in een heel cijfer waarbij het totaal (over meerdere jaren) uitkomt op 100.

Programma van Toetsing en Afsluiting

Inleiding

Vak: Wiskunde A

Auteur: T. Jones

Leerlaag: 5V

Schooljaar: 2023-2024

PTA Voorgaande schooljaren

Alreeds getoetste eindtermen

Weging

PTA Periode II

<i>Leerstof</i>	<i>Eindterm</i>	<i>PTA code</i>	<i>Rap code</i>	<i>Tijd</i>	<i>Her</i>	<i>Weging</i>
Keuzeonderwerp: Excel	F	ST1	BP2	45	nee	5
Toelichting;	Voor de voorjaarsvakantie					

Totale weging
Totaal **5%**

*Op basis van de omschrijving in de kolom leerstof moet de leerling zich kunnen voorbereiden op de toets.
We onderscheiden vijf toetsvormen. ST; Schriftelijke Toets. SP; Spreekvaardigheidstoets. LU; Luistervaardigheidstoets. PO; Praktische Opdracht. De weging wordt aangeduid in een heel cijfer.*

Programma van Toetsing en Afsluiting

Inleiding

Vak wiskunde B Auteur Eelco Fabery de Jonge

Leerlaag VWO 5 Schooljaar 2023 - 2024

PTA Periode II

Leerstof	Eindterm	PTA code	Rap code	Tijd	Her	Weging
Keuzeonderwerp	F	ST1	BP2	45	nee	5

Totale weging 5

Op basis van de omschrijving in de kolom leerstof moet de leerling zich kunnen voorbereiden op de toets.
We onderscheiden vijf toetsvormen. ST; Schriftelijke Toets. SP; Spreekvaardigheidstoets. LU; Luistervaardigheidstoets. PO; Praktische Opdracht; Handelingsdeel. HA. De weging wordt aangeduid in een heel cijfer of O-V-G bij een handelingsdeel.

Programma van Toetsing en Afsluiting

Inleiding

Vak	wiskunde D	Auteur	Eelco Fabery de Jonge
Leerlaag	VWO 5	Schooljaar	2023 - 2024

PTA Voorgaande schooljaren

<i>Alreeds getoetste eindtermen</i>	<i>Weging</i>
-	-

PTA Periode I

Leerstof	Eindterm	PTA code	Rap code	Tijd	Her	Weging
<i>Moderne Wiskunde 5 VWO D – 11^e ed</i>		ST1	AT1	90	ja	17
H1 Vectoren in de ruimte	A, D					
H2 Hoeken en afstanden in de ruimte	A, D					
<i>Syllabus</i>						
Getaltheorie 1	A, G					

Domein A Vaardigheden Domein B Kansrekening en statistiek Domein C Dynamische systemen Domein D Meetkunde Domein E Complexe getallen Domein F Wiskunde in wetenschap Domein G Keuzeonderwerpen	weblink naar toelichting examenstof: examenstof vwo wiskunde D
--	---

PTA Periode II

Leerstof	Eindterm	PTA code	Rap code	Tijd	Her	Weging
<i>Moderne Wiskunde 5 VWO D – 11^e ed</i>		ST2	BT1	90	ja	17
H3 Stochasten	B					
H4 Kansverdeling	B					
<i>Syllabus</i>						
Getaltheorie 2	A, G					

PTA Periode III

Leerstof	Eindterm	PTA code	Rap code	Tijd	Her	Weging
<i>Moderne Wiskunde 5 VWO D – 11^e ed</i>		ST3	CT1	90	ja	17
H5 Complexe functies	A, E					
H8 Grafentheorie	G					
<i>Syllabus</i>						
Getaltheorie 3	A, G					

Totale weging **51**

Op basis van de omschrijving in de kolom leerstof moet de leerling zich kunnen voorbereiden op de toets. We onderscheiden vijf toetsvormen. ST; Schriftelijke Toets. SP; Spreekvaardigheidstoets. LU; Luistervaardigheidstoets. PO; Praktische Opdracht; Handlingsdeel. HA. De weging wordt aangeduid in een heel cijfer of O-V-G bij een handlingsdeel.

Hoofdstuk 3: Examenreglement

EXAMENREGLEMENT MAVO, HAVO, VWO SCHOOLJAAR 2023/2024

Examenreglement van het Erasmus College te Zoetermeer, vastgesteld op grond van artikel 31, Eindexamenbesluit VO

Artikel 1. Algemeen	5
Examenreglement	5
Begripsomschrijvingen	5
Algemene Bepalingen	7
Afwijkingen bij de wijze van examineren	8
Artikel 2. Inhoud van het Eindexamen	8
Examenprogramma	8
Keuze van eindexamenvakken	8
Eindexamenvakken voor mavo	9
Eindexamenvakken voor havo	10
Eindexamenvakken voor VWO (gymnasium)	10
Eindexamenvakken voor VWO (atheneum)	10
Artikel 3. Het schoolexamen en het examendossier	10
Schoolexamen	10
Mededelingen cijfers schoolexamen mavo	10
Mededelingen cijfers schoolexamen havo-VWO	10
Herkansing (toetsen) schoolexamen	11
Cijferbepaling schoolexamen	12
Beroep over cijferbepaling	12
Onregelmatigheden bij het schoolexamen	12
Maatregelen bij onregelmatigheden	13
Bijzondere omstandigheden	14
Afwijkend beoordelingsvoorschrift	14
PTA	14
Voorwaarden deelname centraal examen	14
Onregelmatigheden bij LO, Kunstvakken en het Profielwerkstuk	14
Bijzondere bepalingen voor het inleveren en beoordeling van handelingsdelen: praktische opdrachten, profielwerkstuk, verslagen, e.d.	15
Regels in de examenzaal	15
Artikel 4. Het centraal examen	16
	3

Tijdvakken centraal examen	16
Opgave kandidaten centraal examen	16
Regels omtrent het centraal examen	16
Correctie Centraal Examen	16
Vaststelling score centraal examen	17
Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen	17
Onvoorziene omstandigheden centraal examen	17
Verhindering centraal examen	17
Onregelmatigheden centraal examen	18
Artikel 5. Uitslag, herkansing en diplomering	18
Eindcijfer eindexamen	18
Vaststelling uitslag	18
Uitslag	19
Herkansing centraal examen	20
Diploma en cijferlijst	20
Examendossier	21
Artikel 6. Overige bepalingen	21
Gegevensverstrekking aan de Minister	21
Bewaren examenwerk	21
Artikel 7. Voorlichting	22
Artikel 8. Duplicaten van diploma's en cijferlijsten	22
Artikel 9. Slotbepaling	22

Artikel 1. Algemeen

1.1 Examenreglement

Het Examenreglement omvat procedurele en organisatorische regelingen ter uitvoering van het schoolexamen en het Centraal Examen alsmede enige inhoudelijke bepalingen.

Het Examenreglement wordt vastgesteld door het bevoegd gezag.

Het Examenreglement treedt in werking op 1 september 2023.

Het Examenreglement heeft een geldigheidsduur van één jaar.

Indien daarvoor aanleiding is kan het bevoegd gezag het Reglement tussentijds wijzigen.

1.2 Begripsomschrijvingen

In dit Examenreglement wordt verstaan onder:

"de wet"	: de Wet voortgezet onderwijs 2020 (BWBR0044212) ;
"De Minister"	: De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
"Inspectie"	: de inspectie, bedoeld in artikel 1b van de Wet op het onderwijstoezicht (BWBR0013800);
"het bevoegd gezag"	: het bestuur van de Stichting Erasmus College;
"in beroep gaan"	: bezwaar maken tegen een beslissing;
"Commissie van Beroep"	: is een door het bevoegd gezag van de school in te stellen commissie. Deze commissie is bevoegd om te oordelen over besluiten genomen tijdens een examenjaar;
"directeur/bestuurder"	: diegene die benoemd is tot Bestuur van de Stichting Erasmus College, of diens plaatsvervanger;
"directeur"	: voorzitter eindexamencommissie;
"directeur bovenbouw"	: hoofd van de bovenbouw van mavo, havo en vwo (3, 4 mavo, 4, 5 havo, 4, 5, 6 vwo), of diens plaatsvervanger
"teamleider"	: hoofd van de resp. afdelingen 3, 4 mavo, 4, 5 havo en 4, 5, 6 vwo
"kandidaat"	: een ieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen wordt toegelaten;
"gecommitteerde"	: een gecommitteerde in de zin van artikel 2.56, van de Wet, belast met het toezicht op het eindexamen of een deel daarvan;
"school"	: het Erasmus College
"(school voor) mavo"	: middelbaar algemeen vormend onderwijs: theoretische leerweg van het vmbo);
"(school voor) havo"	: school voor hoger algemeen vormend onderwijs;
"(school voor) vwo"	: een gymnasium, een atheneum of een lyceum;
"examinator"	: degene die is belast met het afnemen van het examen;
"eindexamen"	: een examen van de in artikel 2 voorgeschreven vakken dan wel een aantal deeleindexamens dat tezamen een eindexamen vormt;

"vakken"	: vakken en andere programmaonderdelen;
"profielwerkstuk"	: het in artikel 1.3 bedoelde profielwerkstuk;
"handelingsdeel"	: een opdracht, al dan niet aan een vak gebonden, waarvan de beoordeling wordt afgesloten met minstens een voldoende, een noodzakelijke voorwaarde is voor de afronding van het schoolexamen;
"toets"	: een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten, een praktische opdracht of een handelingsopdracht, waarvan het cijfer meetelt voor het schoolexamencijfer, c.q. waarvan de beoordeling deel uitmaakt van het examendossier;
"herkansing"	: het opnieuw dan wel alsnog deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen;
"herexamen"	: overdoen van (bijna) het hele jaarprogramma van een vak teneinde alsnog een overgang te verkrijgen of in geval van een afsluitvak een voldoende beoordeling voor de eindexamenlijst; (Alleen voor Maatschappijleer in de mavo)
"PTA"	: programma van toetsing en afsluiting, d.w.z. een opsomming van alle toetsen en praktische opdrachten, die meetellen voor het schoolexamen, inclusief de momenten van afname en de zwaarte van de cijfers;
"schoolexamen"	: bestaat uit alle toetsen, proefwerken, mondelingen, praktische opdrachten, handelingsdelen en het profielwerkstuk waarvan de becijfering c.q. beoordeling meetelt bij bepaling van het eindexamencijfer;
"examendossier"	: de verzameling van alle beoordelingsgegevens van het schoolexamen;
"examenjaar"	: het cursusjaar waarin de kandidaat deelneemt aan het landelijke centraal examen;
"examencommissie"	: De commissie benoemd door het bevoegd gezag heeft een aantal wettelijk bepaalde taken en bevoegdheden om zorg te dragen voor het juiste verloop van het examenjaar;
"staatsexamencommissie"	: een commissie als bedoeld in artikel 2.7 van de wet;
"examenstof"	: de aan de kandidaat te stellen vakinhoudelijke eisen;
"praktische opdracht"	: een (vorm van) zelfstandig onderzoek of een praktische opdracht, waarvan het eindresultaat wordt getoetst en beoordeeld voor het schoolexamen;

1.3 Algemene Bepalingen

- 1.3.1 Het bevoegd gezag stelt de kandidaten van de school in de gelegenheid ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen.
- 1.3.2 De teamleider en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het eindexamen af.
- 1.3.3 Het bevoegd gezag deelt de Minister zo spoedig mogelijk mede welke deskundigen zijn aangewezen, welke werkzaamheden zij verrichten en voor welke periode de aanwijzing geldt. Indien de Minister binnen twee weken na ontvangst van de mededeling niet heeft meegedeeld aan het bevoegd gezag dat hij zijn goedkeuring onthoudt, wordt hij geacht de aanwijzing te hebben goedgekeurd.
- 1.3.4 *mavo*
- Het eindexamen bestaat voor ieder vak uit een schoolexamen, uit een centraal examen dan wel uit beide.
  - De leerlingen die geen wiskunde in hun vakkenpakket hebben, moeten een schoolexamen rekenen afleggen. Deze rekentoets maakt deel uit van de slaag-/zakregeling in het eindexamen.
  - Het schoolexamen mavo omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in de desbetreffende sector. Het profielwerkstuk heeft betrekking op een onderwerp dat relevant is voor de sector waarin de kandidaat examen doet.
- 1.3.5 *havo-vwo*
- Het eindexamen bestaat voor ieder vak uit een schoolexamen of uit een centraal examen en een schoolexamen.
  - De leerlingen die geen wiskunde in hun vakkenpakket hebben, moeten een schoolexamen rekenen afleggen. Deze rekentoets maakt deel uit van de slaag-/zakregeling in het eindexamen.
  - Het schoolexamen havo en vwo omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen. Het profielwerkstuk heeft betrekking op één vak of meer vakken. Ten minste één van deze vakken heeft een omvang van 400 uur of meer voor vwo, en 320 uur of meer voor havo.
- 1.3.6 Eenieder die betrokken is bij de uitvoering van het Examenreglement en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit hoofde van zijn taak bij de uitvoering van dit besluit de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.
- 1.3.7 De Examencommissie bestaat uit:
- Voorzitter van de commissie eindexamens: mevrouw drs. M.J.M.T. Brand (directeur bovenbouw), e-mailadres: mbrand@erasmuscollege.nl
  - Secretaris van de commissie eindexamens: mevrouw L.H.E. Korving, e-mailadres: lkorving@erasmuscollege.nl
  - Leden van de commissie eindexamens: de heer drs. J.J.P. Kroezen (teamleider 4, 5 havo), e-mailadres: jkroezen@erasmuscollege.nl, de heer R.S. Kauffmann, BS, (teamleider 3, 4 mavo), e-mailadres: rkauffmann@erasmuscollege.nl en de heer drs. T. van Wingen (teamleider 4, 5, 6 vwo), e-mailadres: tvanwingen@erasmuscollege.nl. Commissie van Beroep is een door

- 1.3.8 Commissie van Beroep is een door het bevoegd gezag van de school in te stellen commissie. Van de commissie van beroep mogen de betrokken teamleider en de betrokken examinerator, respectievelijk de betrokken examinatoren geen deel uitmaken. Contact met de commissie van beroep via e-mailadres: lkorving@erasmuscollege.nl.

1.4 Afwijkingen bij de wijze van examineren

- 1.4.1 De teamleider kan toestaan dat een kandidaat met een beperking het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de teamleider de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Deze aanpassing kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets (zowel schoolexamen als centraal examen) en/of het verstrekken van opgaven in aangepaste vorm. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie. Andere afwijkingen kunnen in overleg met de inspecteur worden vastgesteld.
- 1.4.2 Als een kandidaat volgens art. 1.4.1 verlenging van de duur van het examen krijgt, krijgt hij bij een 45-minuten toets een verlenging van 15 minuten, bij een 90-minuten toets bedraagt de verlenging 25 minuten, bij 135-minuten toetsen (of langer) bedraagt de verlenging maximaal 30 minuten.
- 1.4.3 Het bevoegd gezag kan, indien de kandidaat de Nederlandse taal onvoldoende beheerst, afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens het Eindexamenbesluit. Dit ten aanzien van de kandidaat die, met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is.
- 1.4.4 De in de eerste zin van artikel 1.4.3 bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
- het vak Nederlands
  - enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
- 1.4.5 Bovenstaande afwijking bestaat uit een verlenging van de duur van desbetreffende toets van het examen (schoolexamen of centraal examen) met ten hoogste 30 minuten. Van deze afwijking wordt mededeling gedaan aan de inspectie.
- 1.4.6 De teamleider kan, na raadpleging van de inspectie, toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is en ten aanzien van een kandidaat die lange tijd ten gevolge van bijzondere omstandigheden niet in staat is geweest het onderwijs in al zijn examenvakken te volgen, het eindexamen gespreid over 2 schooljaren wordt afgenomen.

Artikel 2. Inhoud van het Eindexamen

2.2 Examenprogramma

- 2.2.1 De Minister stelt voor elk van de onderwijssoorten examenprogramma's vast, waarin is opgenomen:
- een omschrijving van de examenstof voor ieder eindexamen welk deel van de examenstof centraal zal worden geëxamineerd en over welke examenstof het schoolexamen zich uitstrekt; en
  - het aantal en de tijdsduur van de toetsen van het Centraal Examen. Over de door de Minister vast te stellen examenprogramma's wordt de Onderwijsraad gehoord.
- 2.2.2 Een examenprogramma wordt vastgesteld per vak of per groep van vakken.

2.3 Keuze van eindexamenvakken

- 2.3.1 De kandidaten kiezen, met inachtneming van dit hoofdstuk, in welke vakken zij examen willen afleggen. Voor kandidaten geldt deze keuze voor zover het bevoegd gezag, al dan niet in samenwerking met het bevoegd gezag van een of meer andere

scholen, hen in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden.

Voor wie niet als kandidaat is ingeschreven geldt deze keuze voor zover het bevoegd gezag hen tot het examen in die vakken toelaat.

- 2.3.2 De kandidaten kunnen voor zover de teamleider hen dat toestaat in meer vakken examens afleggen dan in de vakken die ten minste tezamen een eindexamen vormen.

2.4 Opbouw en vakken van profielen vmbo

2.4.1 Elk profiel in het vmbo bestaat uit:

- a. een gemeenschappelijk deel, dat voor alle profielen van een leerweg gelijk is;
- b. een profieldeel, dat kenmerkend is voor dat profiel; en
- c. een vrij deel, dat bestaat uit vakken en andere programmaonderdelen die de leerling kiest.

2.4.2 Bij algemene maatregel van bestuur worden voor alle profielen regels gesteld over:

- a. de vakken van het gemeenschappelijk deel;
- b. de vakken van de profieldelen en de vakken die het profieldeel ter keuze van de leerling zijn, voor zover het bevoegd gezag deze vakken aanbiedt; en
- c. vakken en andere programmaonderdelen die het vrije deel vormen of kan omvatten, voor zover het bevoegd gezag deze aanbiedt.

2.4.3 Bij algemene maatregel van het bestuur kunnen voor het derde leerjaar in de theoretische leerweg regels worden gesteld over het minimum aantal te volgen vakken waarin eindexamen kan worden afgelegd, en welke vakken het betreft.

2.4.4 Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de mogelijkheid dat:

- a. leerlingen die zijn ingeschreven voor mavo vervangende vakken kiezen van een hoger niveau dan dat van de schoolsoort of leerweg van hun inschrijving; en
- b. leerlingen een of meer extra vakken volgen.

2.4.5 Het bevoegd gezag kan beslissen dat in het vrije deel alle leerlingen onderwijs in bepaalde vakken en andere programmaonderdelen volgen.

2.5 Opbouw en vakken van profielen vwo en havo

2.5.1 Elk profiel in vwo en havo bestaat uit:

- a. een gemeenschappelijk deel, dat voor alle profielen gelijk is;
- b. een profieldeel, dat kenmerkend is voor dat profiel; en
- c. een vrij deel.

2.5.2 Bij algemene maatregel van bestuur worden voor alle profielen regels gesteld over:

- a. de vakken van het gemeenschappelijk deel;
- b. de vakken van het profieldelen en de vakken die in het profieldeel ter keuze van de leerling zijn, voor zover het bevoegd gezag deze vakken aanbiedt;
- c. vakken en andere programmaonderdelen die het vrije deel omvat of kan omvatten, niet zijnde godsdienstonderwijs of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs aan bijzondere scholen, en voor zover het bevoegd gezag deze vakken en andere programmaonderdelen aanbiedt.

2.5.3 Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de mogelijkheid dat:

- a. leerlingen die zijn ingeschreven voor havo in plaats van de vakken op grond van het tweede lid, overeenkomstige vakken kiezen van vwo; en
- b. leerlingen een of meer extra vakken volgen.

- 2.5.4 Het bevoegd gezag kan beslissen dat alle leerlingen onderwijs in bepaalde vakken en andere programmaonderdelen volgen.

Artikel 3. Het schoolexamen en het examendossier

3.1 Schoolexamen

- 3.1.1 Het schoolexamen in de vakken, afsluitvakken en overige in artikel 2 bedoelde programmaonderdelen, wordt afgenomen conform het Programma van Toetsing en Afsluiting.
- 3.1.2 Het bevoegd gezag bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen begint en eindigt, met dien verstande dat de einddatum uiterlijk 10 kalenderdagen voor aanvang centraal examen is bepaald. Deze data worden opgenomen in het Programma van Toetsing en Afsluiting.

3.2 Mededelingen cijfers schoolexamen mavo

- 3.2.1 Voor aanvang van het centraal examen mavo maakt de teamleider aan de kandidaat bekend, voor zover van toepassing:
- welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen;
  - de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld; en
  - de beoordeling van het profielwerkstuk en de handelingsdelen.
- 3.2.2 Het profielwerkstuk en de deelvakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken 1 uit het gemeenschappelijke deel van elke sector worden beoordeeld met onvoldoende, voldoende of goed. Voor deze deelvakken geldt dat de beoordeling uitgaat van de mogelijkheden van de kandidaat en gebeurt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van deze deelvakken; de beoordelingen worden opgenomen in diens examendossier.
- 3.2.3 De handelingsdelen, behorend tot het schoolexamen, worden afgesloten met minstens een beoordeling "voldoende"; hiervan wordt aantekening gehouden in het examendossier van de kandidaat.
- 3.2.4 De rekentoets maakt onderdeel uit van het vak wiskunde, leerlingen zonder wiskunde in hun pakket moeten het schoolexamen rekenen afgelegd hebben.

3.3 Mededelingen cijfers schoolexamen havo-vwo

- 3.3.1 Voor aanvang van het centraal examen havo-vwo maakt de teamleider aan de kandidaat bekend, voor zover van toepassing:
- welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen;
  - de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld; en
  - de beoordeling van de handelingsdelen.
- 3.3.2 Het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijke deel van elk profiel wordt beoordeeld met onvoldoende, voldoende of goed. Voor dit vak geldt dat de beoordeling uitgaat van de mogelijkheden van de kandidaat en gebeurt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van dit vak; de beoordeling wordt opgenomen in diens examendossier.
- 3.3.3 Het combinatiecijfer is het rekenkundig gemiddelde van de afgeronde eindcijfers van de vakken/onderdelen: maatschappijleer, het profielwerkstuk en culturele en kunstzinnige vorming. Indien de vwo-kandidaat in de vakken Grieks en/of Latijn examen doet, heeft het combinatiecijfer betrekking op het vak maatschappijleer en het profielwerkstuk. Dit combinatiecijfer vormt een onderdeel van de zak/slaag-regeling.
- 3.3.4 De handelingsdelen, behorend tot het schoolexamen, worden afgesloten met minstens een beoordeling "voldoende"; hiervan wordt aantekening gehouden in het examendossier van de kandidaat.
- 3.3.5 Voor de havo maakt de rekentoets onderdeel uit van het vak wiskunde, leerlingen zonder wiskunde in hun pakket moeten het schoolexamen rekenen afgelegd hebben.

3.4 Herkansing (toetsen) schoolexamen

3.4.1 In het leerjaar 3 en 4 mavo, 4 en 5 havo en 4, 5 en 6 vwo hebben kandidaten recht op drie herkansingen per cursusjaar; per periode éénmaal:

Voor leerlingen uit M3 geldt: leerlingen mogen alleen PTA-werken uit de voorgaande periode herkansen; N.B. in de laatste periode mag ook gekozen worden voor een niet PTA-werk uit de laatste testweek.

Voor leerlingen uit M4 geldt: leerlingen mogen een PTA-werk uit de voorgaande periode herkansen.

Voor leerlingen uit H4 geldt: leerlingen mogen een PTA-werk uit de voorgaande periode, dan wel een niet PTA-werk uit de voorgaande testweek herkansen.

Voor leerlingen uit H5 geldt: leerlingen mogen een PTA-werk uit de voorgaande periode herkansen.

Voor leerlingen uit V4 en V5 geldt: leerlingen mogen een PTA-werk uit de voorgaande periode, dan wel een niet PTA-werk uit de voorgaande testweek herkansen.

Voor leerlingen uit V6 geldt: leerlingen mogen een PTA-werk uit de voorgaande periode herkansen.

Voor de herkansingen geldt:

- Herkansingen voor delen van het schoolexamen kunnen slechts worden gedaan als in het PTA de mogelijkheid daartoe is aangegeven.
- Herkansingen mogen alleen betrekking hebben op in de desbetreffende periode behandelde en getoetste stof.
- Elk deel van een schoolexamen mag slechts éénmaal worden herkanst. In geval van een herkansing telt het hoogst behaalde cijfer.

3.4.2 De teamleider stelt de kandidaat, die aan het mavo-examen deelneemt, éénmaal in de gelegenheid een herexamen af te leggen in het deelvak maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijk deel van iedere leerweg.

3.4.3 Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen maatschappijleer mavo en het schoolexamen (eindcijfer) geldt als definitief eindcijfer voor het betreffende schoolexamen.

3.4.4 Een kandidaat die is gezakt voor het examen, mag bij het opnieuw deelnemen aan het examen één herkansing van een PTA-onderdeel uit de voorexamenklas maken, als hij bij het opnieuw deelnemen een beduidend grotere kans van slagen zou hebben.

3.4.5 Kandidaten, die na de laatste testweek in havo 4 of vwo 5 de herkansingsregeling hebben moeten gebruiken voor een niet-PTA-test om zo alsnog aan de bevorderingsnorm te voldoen, wordt bij aanvang van de cursus havo 5 en vwo 6 de mogelijkheid tot reparatie van een PTA-test uit de laatste periode, conform het PTA, geboden. De kandidaat treedt hierover in overleg met de betreffende vakdocent en maakt hierover vóór de herfstvakantie afspraken.

3.4.6 Alle kandidaten van 3 en 4 mavo, 4 en 5 havo, 4, 5 en 6 vwo hebben periodetaken met Dalton- opdrachten, die verantwoord dienen te worden. De administratie daarvan wordt bijgehouden op een Dalton-opdrachtenkaart. De kandidaat kan het recht op een herkansing voor een deel van het schoolexamen worden ontzegd indien hij/zij de Dalton-opdrachten tot dusver niet naar behoren heeft uitgevoerd.

3.4.7 Een leerling die tijdens het afnemen van een schoolexamen geoorloofd afwezig is, dient het gemiste werk in te halen op de herkansingsdag. Dit betekent voor deze leerling dat het recht op de herkansing vervalt.

Als aan het einde van het schooljaar blijkt dat een niet- examen-leerling doubleert, mag de leerling één werk herkansen uit een periode waarin de leerling geoorloofd afwezig was en daarom een herkansing gemist heeft. Voor de eindexamenkandidaten geldt dat zij indien zij na de laatste SE-week niet voldoen aan de slaag- zakregeling, één werk mogen herkansen uit een periode waarin de leerling geoorloofd afwezig was en daarom een herkansing gemist heeft. Deze herkansing vindt plaats in de week na de herkansingen van SE-week 3. In geval van bijzondere huiselijk en/of persoonlijke omstandigheden is maatwerk in overleg met teamleider, leerling en ouder(s) mogelijk.

3.5 Cijferbepaling schoolexamen

- 3.5.1 Voor iedere toets waarvoor een cijfer wordt gegeven, wordt dit cijfer bepaald op één decimaal.
- 3.5.2 De examinerator bepaalt aan de hand van de beoordelingen, bedoeld in het vorige lid, het eindoordeel over kennis, inzicht en vaardigheid van een kandidaat. Daarbij gebruikt hij een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 met de daartussen liggende cijfers met één decimaal.
- 3.5.3 Voor de bepaling van het eindcijfer van een schoolexamen in een vak geldt de volgende afrondingsregel: het cijfer wordt afgerond op één decimaal, waarbij dat getal met 1 verhoogd wordt, indien de tweede decimaal zonder afronding 5 of hoger bedraagt (voorbeeld: 5,45... wordt 5,5).

3.6 Beroep over cijferbepaling

- 3.6.1 Indien de kandidaat het niet eens is met het cijfer van het schoolexamen, overlegt de kandidaat dit binnen vijf werkdagen na bespreking van het werk met de betreffende examinerator. Indien dit overleg niet tot overeenstemming leidt, kan de kandidaat dit binnen drie werkdagen kenbaar maken bij de teamleider. Deze zal een beslissing nemen.
- 3.6.2 Alvorens een beslissing ingevolge het eerste lid wordt genomen, hoort de teamleider de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De teamleider deelt zijn beslissing mede aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk.
- 3.6.3 De kandidaat kan tegen een beslissing van de teamleider in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag van de school in te stellen Commissie van Beroep. Van de Commissie van Beroep mag de teamleider geen deel uitmaken. Het beroep wordt binnen drie werkdagen nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de Commissie van Beroep ingediend. De Commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken op het beroep, tenzij zij de termijn met redenen omkleed heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De Commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat en de teamleider.
- 3.6.4 Zolang de termijn van bezwaar, genoemd in artikel 3.6.3 niet is verstreken, wordt het door de docent gecorrigeerde werk van de kandidaat geacht deel uit te maken van het examendossier van de kandidaat. Hetzelfde geldt voor alle aantekeningen die ten grondslag liggen aan de beoordelingen. De betreffende onderdelen van het examendossier worden bewaard tot het einde van de bezwaartermijn c.q. tot op het aangetekende bezwaar een definitieve uitspraak is gevolgd
- 3.6.5 De in het derde lid genoemde commissie als genoemd in artikel 1.3.8.

3.7 Onregelmatigheden bij het schoolexamen

- 3.7.1 Het schoolexamen is een onderdeel van het eindexamen; afwezigheid van een kandidaat door ziekte of overmacht bij ieder van tevoren aangekondigd PTA-onderdeel zal alleen als gewettigd kunnen worden aangemerkt als de ouders/verzorgers vóór de aanvang van het betreffende schoolexamen de leerling absent hebben gemeld bij de absentieregistratie van school. Op dezelfde dag moet er contact zijn met de teamleider of diens vervanger over de absentie en het maken van een inhaalafpraak. Bij onterechte afwezigheid is er sprake van een onregelmatigheid omschreven in artikel 3.8.
- 3.7.2 Indien de kandidaat meer dan *dertig minuten* (90-minutentoets of langer) of *vijftien minuten* (45-minutentoets) te laat komt bij een onderdeel van het schriftelijk of praktisch SE wordt hij niet meer toegelaten. Is er sprake van een mondeling SE dan ligt de grens bij 5 minuten. De eindtijd van de zitting blijft ongewijzigd. Te laat komen bij een toets luistervaardigheid is niet toegestaan. De teamleider zal in overleg met de kandidaat en de examinerator bepalen

wanneer het niet afgelegde onderdeel van het SE wordt ingehaald. Bij ontbreken te laat komen, zulks ter beoordeling van de teamleiders, is er sprake van een onregelmatigheid omschreven in artikel 3.8.

- 3.7.3 Bij te laat of niet uitvoeren van een handelingsdeel of praktische opdracht, dan wel te laat of niet inleveren van een verslag, worden de kandidaat en de wettelijk vertegenwoordigers van de kandidaat hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld. De kandidaat heeft dan nog drie werkdagen de tijd om het in te leveren of uit te voeren. Is de opdracht na deze termijn niet ingeleverd dan is er sprake van een onregelmatigheid omschreven in artikel 3.8.
- a. Onder fraude verstaan we elk (niet-)handelen van een leerling dat erop gericht is om het vormen van een juist oordeel over zijn kennis, inzicht en vaardigheden onmogelijk te maken. Hieronder wordt onder meer verstaan: het geheel of gedeeltelijk zonder aanhalingstekens en nauwkeurige bronvermelding overnemen van teksten en/of formuleringen van andere auteurs. Hiertoe behoren ook teksten die gemaakt zijn door medeleerlingen of die gegenereerd zijn door artificiële intelligentie (AI), zoals ChatGPT;
  - b. het door anderen laten maken van (delen van) een tekst;
  - c. figneren van onderzoeksgegevens;
  - d. het gebruiken van eigen werk zonder verwijzing (zelfplagiat).¹
- 3.7.4 Wanneer een geval van fraude, of het vermoeden daarvan, wordt geconstateerd, geldt dit als een onregelmatigheid zoals beschreven in 3.8.1. Degene die de onregelmatigheid constateert, meldt deze bij de teamleider.
- 3.7.5 Indien op grond van het bepaalde in een van de artikelen 3.7.1 tot en met 3.7.5, in het examenjaar het cijfer 1 is genoteerd, kan een herkansing gebruikt worden voor het inhalen, overeenkomstig de bepalingen in artikel 3.4.

3.8 Maatregelen bij onregelmatigheden

- 3.8.1 Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het schoolexamen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, kan de teamleider maatregelen nemen. De maatregelen die al dan niet in combinatie met elkaar genomen kunnen worden zijn:
- het toekennen van het cijfer 1 voor een onderdeel van het schoolexamen;
  - het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer zittingen van het schoolexamen, hetgeen tevens ontzegging van deelname aan het Centraal Examen inhoudt;
  - het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen.
- 3.8.2 Alvorens een beslissing ingevolge een onregelmatigheid wordt genomen, hoort de teamleider de betrokken examinerator en de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De teamleider deelt zijn beslissing zo snel mogelijk mee aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat, indien deze minderjarig is.
- 3.8.3 De kandidaat kan tegen deze beslissing van de teamleider in beroep gaan bij het bevoegd gezag van de school in te stellen commissie van beroep. Het beroep wordt binnen drie werkdagen nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de commissie van beroep ingediend. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken op het

---

¹ <https://www.organisatiegids.universiteitleiden.nl/reglementen/geesteswetenschappen/onderwijs--en-examenregelingen-geesteswetenschappen-bacheloropleidingen>

beroep, tenzij zij de termijn met reden omkleed heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het schoolexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen of opnieuw af te leggen. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat indien deze minderjarig is, de teamleider en de Inspectie.

3.9 Bijzondere omstandigheden

3.9.1 Indien een kandidaat aan enig onderdeel van het schoolexamen heeft deelgenomen onder bijzonder ongunstige huiselijke of persoonlijke omstandigheden kan hij aan de teamleider verzoeken hem in de gelegenheid te stellen een hernieuwd examen in dat onderdeel te ondergaan; de kandidaat dient, ter beoordeling van de teamleider aan te tonen, dat de omstandigheden van dien aard waren, dat aan het verzoek kan worden voldaan. Bij een negatieve beslissing is de beroepsprocedure genoemd in artikel 3.8.3 van overeenkomstige toepassing.

3.10 Afwijkend beoordelingsvoorschrift

3.10.1 Indien een onderdeel van het schoolexamen schriftelijk wordt onderzocht, kan de teamleider na overleg met de vaksectie bepalen, dat twee docenten onafhankelijk van elkaar het werk of een deel ervan beoordelen. Tevens kan hij bepalen dat tijdens het maken van het werk twee of meer toezichthoudende docenten aanwezig zijn. Indien een onderdeel van het schoolexamen mondeling wordt onderzocht, kan hij na overleg met de vaksectie bepalen, dat een tweede docent het examen bijwoont.

3.11 PTA

3.11.1 In het PTA zijn de af te nemen delen van het schoolexamen vermeld, alsmede de periode, wegingsfactoren, inleverdata, de te examineren stof en de wijze van toetsing.

3.11.2 Voor kandidaten die afkomstig zijn uit een 3^e klas havo/vwo of leerlingen die in 4 mavo instromen en van een andere school afkomstig zijn en plaatsnemen in 4 mavo geldt dat zij een programma hebben gevolgd respectievelijk volgen dat die delen bevat uit het curriculum van mavo 3, die meetellen voor PTA (het z.g. *doorstroomprogramma*). De cijfers voor de toetsen, praktische opdrachten e.d., die zij in het kader van dit programma behalen, zijn dientengevolge de vervangende cijfers voor de betreffende PTA-toetsen uit mavo 3.

3.12 Voorwaarden deelname centraal examen

3.12.1 Aan het centraal examen (CE) mag pas worden deelgenomen nadat het schoolexamen is afgerond. Dat betekent dat de onderdelen die becijferd worden van een cijfer moeten zijn voorzien, dat het profielwerkstuk en de deelvakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken 1 zijn afgesloten (mavo) en lichamelijke opvoeding (havo/vwo) met een beoordeling "voldoende" of "goed", en dat de onderdelen van het handelingsgedeelte met een voldoende zijn afgesloten.

3.12.2 De cijfers van het schoolexamen waarvoor een CE bestaat, zijn cijfers met één decimaal. Deze cijfers worden per vak of deelvak gemiddeld met het eveneens op één decimaal afgeronde cijfer voor het CE.

3.13 Onregelmatigheden bij LO, Kunstvakken en het Profielwerkstuk

3.13.1 Een kandidaat die de vakken lichamelijke opvoeding en/of kunstvakken 1 (mavo) of het vak lichamelijke opvoeding (havo/vwo) en het profielwerkstuk niet op het door de school vastgestelde tijdstip afsluit, krijgt alsnog de

gelegenheid deze vakken af te sluiten. Indien één week voor het vaststellen van de uitslag van het centraal examen (een van) genoemde vakken en/of het profielwerkstuk (mavo) nog steeds niet voldoende (is) zijn, komt op de eindexamenlijst de beoordeling “onvoldoende” te staan.

3.14 Bijzondere bepalingen voor het inleveren en beoordeling van handelingsdelen: praktische opdrachten, profielwerkstuk, verslagen, e.d.

- 3.14.1 Alle in te leveren handelingsdelen dienen persoonlijk dan wel digitaal aan de lesgevende docent of diens vervanger te worden overhandigd. Voor ieder op deze wijze ingeleverd handelingsdeel/verslag kan de kandidaat een “bewijs van inlevering” verlangen. De docent is dan verplicht dit bewijs te overhandigen.
- 3.14.2 De kandidaat dient een kopie van het ingeleverde werk, op papier of digitaal, te bewaren.
- 3.14.3 Indien het profielwerkstuk (voor havo en vwo) wordt beoordeeld met het cijfer 3 of lager, dient de kandidaat het werkstuk, met gebruikmaking van een herkansing, te verbeteren tot ten minste een 4. Indien het profielwerkstuk (voor mavo) wordt beoordeeld met een ‘onvoldoende’, dient de kandidaat het werkstuk, met gebruikmaking van de herkansing voor schoolexamen 3, te verbeteren tot ten minste een ‘voldoende’.

3.15 Regels in de examenzaal

- 3.15.1 Tijdens centrale toetsmomenten, schoolexamen-weken en het centraal examen is het niet toegestaan om jassen, tassen, etuis, papier of elektronische apparatuur (met uitzondering van de bij het vak toegestane rekenmachine) mee de examenruimte in te nemen. Bij twijfel beslist de aanwezige sectordirecteur of diens vervanger over de toelaatbaarheid.

Artikel 4. Het centraal examen

4.1 Tijdvakken centraal examen

Het centraal examen kent drie tijdvakken: het eerste, het tweede en het derde tijdvak.

4.2 Opgave kandidaten centraal examen

- 4.2.1 De secretaris eindexamen geeft jaarlijks vóór 15 oktober aan DUO door hoeveel kandidaten in elk vak aan het centraal examen in het eerste tijdvak zullen deelnemen.
- 4.2.2 De secretaris eindexamen geeft jaarlijks ten minste 10 kalenderdagen vóór de aanvang van de centrale examens aan DUO door in welke vakken de kandidaten het centraal examen zullen afleggen en waarop is aangegeven welke cijfers de kandidaten voor het schoolexamen hebben behaald.
- 4.2.3 Onmiddellijk na afloop van het eerste tijdvak meldt de secretaris eindexamen aan DUO, welke kandidaten aan het tweede en derde tijdvak zullen deelnemen.
- 4.2.4 Indien voor een vak meerdere examenprogramma's zijn vastgesteld, kan een kandidaat per tijdvak slechts volgens één programma centraal examen afleggen in dat vak.
- 4.2.5 Het eerste tot en met het vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de kandidaat die deeleindexamen aflegt.

4.3 Regels omtrent het centraal examen

- 4.3.1 De secretaris eindexamen zorgt ervoor, dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd.
- 4.3.2 Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen, van welke aard ook, aangaande de opgaven gedaan.
- 4.3.3 De secretaris eindexamen draagt er zorg voor, dat het nodige toezicht bij het centraal examen wordt uitgeoefend.
- 4.3.4 Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de secretaris eindexamen samen met het gemaakte examenwerk.
- 4.3.5 Een kandidaat die te laat komt, mag tot *uiterlijk* een *half* uur na de aanvang van de toets worden toegelaten.

4.4 Correctie Centraal Examen

- 4.4.1 De secretaris eindexamen doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, het proces-verbaal van het examen en de verklaring eerste corrector toekomen aan de examinerator in het desbetreffende vak. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de secretaris eindexamen. De examinerator past bij zijn beoordeling de normen toe alsmede de regels voor het bepalen van de cijfers die zijn voorgeschreven door de Centrale Examencommissie vaststelling opgaven.
- 4.4.2 De secretaris eindexamen doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal, de door de examinerator en de secretaris getekende verklaring eerste corrector, en de regels voor het bepalen van de cijfers, bedoeld in het eerste lid, onmiddellijk aan de betrokken gecommiteerde toekomen.
- 4.4.3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past bij zijn beoordeling de regels voor het bepalen van de cijfers, bedoeld in het eerste lid, toe.
- 4.4.4 De Minister kan nadere voorschriften geven voor de uitvoering van de voorgaande leden.
- 4.4.5 De Minister kan bepalen, dat in verband met de aard van de opgaven, ter vermindering van overbelasting van de gecommiteerden dan wel ter versnelling van de examenprocedure, wordt afgeweken van de overige leden van dit artikel en van artikel 4.5.

4.5 Vaststelling score centraal examen

- 4.5.1 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast.
- 4.5.2 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

4.6 Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen

- 4.6.1 Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor één of meer kandidaten opnieuw wordt afgenomen.
- 4.6.2 De inspectie verzoekt de Centrale Examencommissie vaststelling opgaven nieuwe opgaven vast te stellen en bepaalt op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.

4.7 Onvoorziene omstandigheden centraal examen

Indien door onvoorziene omstandigheden het centraal examen in één of meer vakken aan één of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, beslist de Minister hoe dan moet worden gehandeld.

4.8 Verhinderung centraal examen

- 4.8.1 Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de teamleider, is verhinderd bij één of meer toetsen in het eerste tijdvak aanwezig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen te voltooien.
- 4.8.2 Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van de Staatsexamencommissie zijn examen te voltooien.
- 4.8.3. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de secretaris van de examencommissie aan bij de voorzitter van de desbetreffende Staatsexamencommissie. In dat geval deelt de secretaris van de examencommissie aan de Commissie mede welke cijfers de kandidaat voor het schoolexamen en het eventueel reeds afgelegde gedeelte van het centraal examen heeft behaald, alsmede, wanneer zich dat voordoet:
  - a. dat ten behoeve van de kandidaat op grond van artikel 1.5, tweede lid, toestemming is verleend dat met betrekking tot het vak Nederlandse taal- en letterkunde dan wel tot het vak Nederlandse taal of tot enig vak, waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is, wordt afgeweken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit;
  - b. dat ten behoeve van de gehandicapte kandidaat op grond van artikel 1.5, eerste lid, toestemming is verleend dat hij het centraal examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan zijn mogelijkheden.

Na afloop van het derde tijdvak deelt de Staatsexamencommissie het resultaat mede aan de examensecretaris.

4.9 Onregelmatigheden centraal examen

- 4.9.1 Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het examen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, kan de teamleider maatregelen nemen.
- 4.9.2 De maatregelen bedoeld in het eerste lid die al dan niet in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, kunnen zijn:
- het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het centraal examen;
  - het ontzeggen van deelname of de verdere deelname van een of meer zittingen van het centraal examen;
  - het ongedig verklaren van één of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het centraal examen;
  - het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de teamleider aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in het volgende tijdvak van het centraal examen, dan wel ten overstaan van de Staatsexamencommissie.
- 4.9.3 Alvorens een beslissing ingevolge het tweede lid wordt genomen, hoort de teamleider de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De teamleider deelt zijn beslissing mede aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in het vierde lid. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de wettelijk vertegenwoordigers van de kandidaat, indien deze minderjarig is, alsmede aan de inspectie.
- 4.9.4 De kandidaat kan tegen een beslissing van de teamleider in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag van de school in te stellen commissie van beroep. Van de commissie van beroep mag de betreffende teamleider geen deel uitmaken. Het beroep wordt binnen drie werkdagen nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de commissie van beroep ingediend. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken op het beroep, tenzij zij de termijn met redenen omkleed heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het centraal examen af te leggen, onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, de teamleider en aan de inspectie. Voor de commissie van beroep zie 1.3.8.

Artikel 5. Uitslag, herkansing en diplomering

5.1 Eindcijfer eindexamen

- 5.1.1 Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
- 5.1.2 De examinerator bepaalt het eindcijfer voor een vak op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is dit gemiddelde niet een geheel getal, dan wordt het, indien de cijfers achter de komma 45 of minder zijn, naar beneden afgerond en indien deze 50 of meer zijn, naar boven afgerond.

5.2 Vaststelling uitslag

- 5.2.1 De directeur en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van het bepaalde in artikel 5.3.
- 5.2.2 De directeur en de secretaris van het eindexamen stellen uit alle eindcijfers van de vakken waarin de kandidaat examen heeft afgelegd een lijst op, zodanig dat de op deze lijst vermelde vakken een eindexamen vormen, waarop de in artikel 5.3 bedoelde uitslagbepaling kan worden toegepast.

- 5.2.3 Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen, betrekken de directeur en de secretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de uitslag. Dit is slechts mogelijk indien de kandidaat examen doet in meer dan het aantal voorgeschreven examenvakken.

5.3 Uitslag

5.3.1.1. mavo

De kandidaat die het eindexamen van een leerweg in het vmbo heeft afgelegd, is geslaagd indien:

- het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers tenminste 5,5 is;
- hij voor Nederlands minimaal een 5 heeft behaald;
- hij één 5 heeft behaald en verder 6 of hoger;
- hij één 4 heeft behaald, verder 6 of hoger, waaronder tenminste één 7 of hoger;
- hij twee vijven heeft behaald, verder 6 of hoger, waaronder tenminste één 7 of hoger;
- hij voor lo1 en kunstvakken inclusief ckv 'voldoende' of 'goed' heeft behaald;
- geen enkel eindcijfer lager dan een 4 is. Let op: ook voor de afzonderlijke keuzevakken moet je tenminste het eindcijfer 4 halen.
- hij het vak wiskunde heeft afgerond, ofwel het schoolexamen rekenen heeft gemaakt.
- in geval van theoretische of gemengde leerweg: het profielwerkstuk met 'goed' of 'voldoende' is beoordeeld.

5.3.1.2. havo-vwo

1. De kandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
  - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
  - b. hij voor een van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, B of C als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij voor het andere vak dan wel andere hier genoemde vakken als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
  - c. hij onverminderd onderdeel b:
    - i. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
    - ii. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
    - iii. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; of
    - iv. voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
  - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald; en
  - e. hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.
  - f. hij het vak wiskunde heeft afgerond ofwel het schoolexamen rekenen heeft gemaakt.

- g. hij voor geen van de onderdelen van het combinatiecijfer lager dan een 4 heeft behaald. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk.

5.3.2 De kandidaat die eindexamen heeft afgelegd en die niet voldoet aan de voorwaarden, zoals genoemd in artikel 5.3.1.1., of 5.3.1.2., is afgewezen, behoudens de mogelijkheid tot herkansing, bedoeld in artikel 5.4.

5.4 Herkansing centraal examen

5.4.1 Zodra de uitslag volgens artikel 5.3 is vastgesteld, deelt de teamleider deze tezamen met de eindcijfers aan iedere kandidaat mede. Hij maakt daarbij melding van het bepaalde in en op grond van het tweede tot en met het vierde lid.

5.4.2 De kandidaat heeft het recht in het tweede tijdvak deel te nemen aan de herkansing van het centraal examen in één vak dat bij de bepaling van de uitslag is betrokken. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen. De kandidaat doet een schriftelijk verzoek tot herkansing aan de directeur vóór een door de directeur te bepalen dag en tijdstip.

5.4.3 Door het vragen van een herkansing wordt de uitslag een voorlopige. De kandidaten die herkansing vragen leveren de cijferlijst, bedoeld in artikel 5.5, in bij de secretaris van het eindexamen.

5.4.4 Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 5.3 en aan de kandidaat medegedeeld.

5.5. Diploma en cijferlijst

5.5.1 De directeur reikt aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd een lijst uit waarop zijn vermeld: de cijfers en beoordelingen voor het schoolexamen, de cijfers voor het centraal examen, de eindcijfers voor de examenvakken, alsmede de uitslag van het eindexamen.

5.5.2 De directeur reikt aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat een diploma uit waarop alle vakken zijn vermeld die bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken. Duplicaten van diploma's worden niet uitgereikt.

5.5.3 Indien een kandidaat examen heeft afgelegd in meer dan het conform artikel 2.3 t/m 2.5 voorgeschreven aantal vakken, worden de eindcijfers van de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken vermeld op de cijferlijst, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar heeft.

5.5.4 De Minister stelt de modellen van de cijferlijst vast.

5.5.5 De directeur en de secretaris van het eindexamen tekenen de diploma's en de cijferlijsten.

5.5.6 Cum Laude:

vwo

Een kandidaat is geslaagd voor het **eindexamen vwo** met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:

- ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de (afgeronde) eindcijfers voor:
  - de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer berekend op grond van artikel 50, tweede lid van het eindexamenbesluit vo, en de vakken van het profieldeel; en
  - het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld.
- ten minste het eindcijfer 7 voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling conform artikel 5.3.1.2.

havo

Een kandidaat is geslaagd voor het **eindexamen havo** met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:

- ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de (afgeronde) eindcijfers voor:
  - de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer berekend op grond van artikel 50, tweede lid van het eindexamenbesluit vo, en de vakken van het profieldeel, en
  - het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld.
- ten minste het eindcijfer 6 voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling conform artikel 5.3.1.2.

mavo

Een kandidaat is geslaagd voor het **eindexamen mavo** met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:

- ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de (afgeronde) eindcijfers voor:
  - vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel; en
  - het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld.
- ten minste het eindcijfer 6 voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling conform artikel 5.3.1.1.

5.6 Examendossier

5.6.1 De directeur reikt aan de definitief voor het eindexamen afgewezen kandidaat die de school verlaat een definitieve cijferlijst uit, waarop zijn vermeld:

- a. alle cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen
- b. de titel en de beoordeling van het profielwerkstuk;
- c. de beoordeling van de vakken kunstvakken incl. ckv en lichamelijke opvoeding 1 (mavo) en lichamelijke opvoeding (havo/vwo).

5.6.2 Deze cijferlijst vormt het examendossier.

Artikel 6. Overige bepalingen

6.1 Gegevensverstrekking aan de Minister

Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de uitslag stuurt het bevoegd gezag aan de Minister en aan de inspectie een lijst waarop voor alle kandidaten zijn vermeld:

- a. de vakken waarin examen is afgelegd;
- b. de cijfers van het schoolexamen;
- c. de cijfers van het centraal examen;
- d. de eindcijfers;
- e. de uitslag van het eindexamen.

6.2 Bewaren examenwerk

6.2.1 Het werk van het centraal examen der kandidaten en de lijsten bedoeld in artikel 6.1 worden gedurende zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de directeur, ter inzage van de belanghebbenden. Het gemaakte werk wordt na afloop van deze periode vernietigd.

Artikel 7. Voorlichting

- 7.1.1 De kandidaten (mavo 3, mavo 4, havo 4, havo 5, vwo 4, vwo 5 en vwo 6) krijgen het Examenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting uitgereikt.
- 7.1.2 De wettelijke vertegenwoordigers zullen tijdens een voorlichtingsbijeenkomst geïnformeerd worden over de gang van zaken in het examenjaar.
- 7.1.3 Na afsluiting van het schoolexamen wordt een voorlichtingsbijeenkomst gehouden voor de examenkandidaten over de gang van zaken tijdens het centraal examen.

Artikel 8. Duplicaten van diploma's en cijferlijsten

- 8.1.1 Duplicaten van diploma's en cijferlijsten worden niet verstrekt.
- 8.1.2 Een schriftelijke verklaring dat een (verloren gegaan) diploma of cijferlijst is verstrekt, welke verklaring dezelfde waarde heeft als dat document, kan uitsluitend door DUO (gevestigd in Groningen) worden verstrekt.

Artikel 9. Slotbepaling

In alle gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist de directeur.

Aldus vastgesteld door de directeur/bestuurder namens het bevoegd gezag van het Erasmus College te Zoetermeer, september 2023.